

Good Bye Lenin

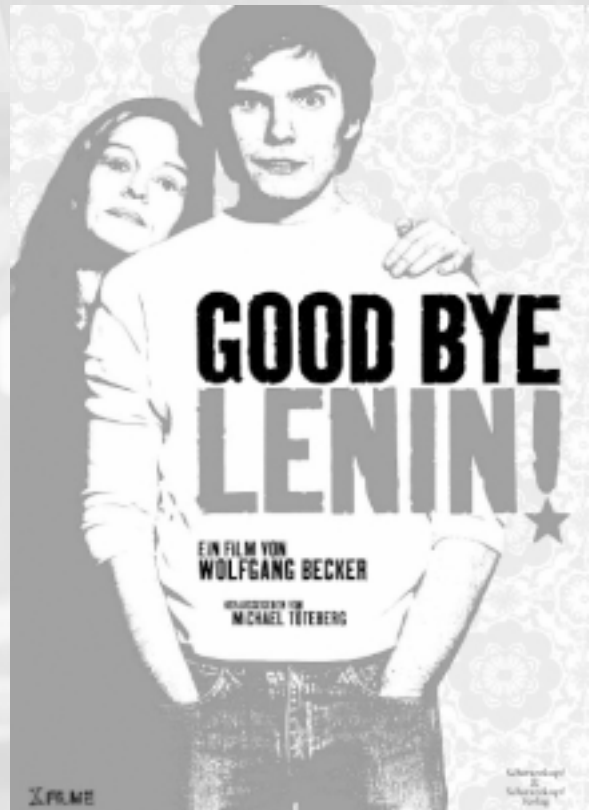

*“ประเทศที่แม่เชื่อมั่น ประเทศที่หล่อเลี้ยงให้แม่มีชีวิตอยู่...
คือประเทศที่ไม่เคยมีอยู่จริง”*

คงจะเคยคุ้นหูกันดีนะครับกับคำกล่าวที่ว่า “คนเด็กสร้างบ้าน” และน่าจะดูเป็นเรื่องเล็กน้อยไปเสียด้วยซ้ำถ้าท่านได้รู้จักกับภาพยนตร์เรื่องหนึ่งที่จะพาท่านไปพบกับ “เด็กสร้างประเทศ”

Good Bye Lenin ภาพยนตร์เชื้อสายเยอรมัน ที่กวาดทั้งเงินและรางวัลจากในบ้านและหลาย ๆ ที่ทั่วโลกของผู้กำกับ วูล์ฟกัง เบคเกอร์ ที่พาท่านไปค้นหาสมาคมกับครอบครัวเล็กๆ ที่อาศัยอยู่ในฝั่งตะวันออกของประเทศที่ถูกแบ่งออกเป็นสองฝั่งด้วยกำแพงเบอร์ลิน ผ่านการบอกเล่าของ อเล็กซ์ (รับบทโดย เดเนียล บรูห์ล) เด็กหนุ่มที่พยายามจะสร้างประเทศให้กับแม่ของเขา คริสตีอาน่า (รับบทโดย คาทริน ซาซ) และเติมเต็มประเทศที่เขาสร้างขึ้นด้วย “แตงกวาดอง”

เรื่องราววุ่น ๆ ทั้งหมดเริ่มขึ้นตั้งแต่ต่ออเล็กซ์และอารีแอนน์ที่สาวยังเป็นเด็ก ทั้งสองเติบโตมาท่ามกลางความแตกแยกทั้งในระดับครอบครัวไปยันระดับประเทศ เนื่องจากพ่อของเขาชอบความเสรีภาพในระบบทุนนิยมจึงทิ้งทุกคนไปอยู่ฝั่งตะวันตก ขณะที่แม่ของอเล็กซ์ก็ทุ่มเทกายใจถวายหัวทำงานให้ระบบสังคมนิยมในฝั่งตะวันออก อเล็กซ์จึงมีแต่แม่มาจนเข้าวัยหนุ่มและเริ่มค้นพบตัวเองว่า จริงๆ แล้วเขาควรจะ

เหมือนกับพ่อที่ฝึกใฝ่ในฝั่งตะวันตกและออกไปร่วมเดินขบวนเรียกร้องหาเสรีภาพ ส่วนคริสตอาน์-แม่ของเขาก็ค้นพบตัวเองเหมือนกันว่าเธอเองก็น่าจะเป็นโรคหัวใจเพราะมันหยุดเดินไปเฉยๆ ขณะที่เธอเห็นลูกชายถูกตำรวจที่ใช้ความรุนแรงเข้าสลายกลุ่มผู้ร่วมเดินขบวนจับกุมไปต่อหน้าต่อตา และกลายเป็นเจ้าหญิงนิทราไปตั้งแต่นั้น

๘ เดือนเต็มๆ ที่อเล็กซ์รอคอยปาฏิหาริย์ที่จะเกิดขึ้นกับแม่ของเขา ที่นานขนาดนั้นก็อาจเป็นเพราะว่าในสมัยนั้นยังไม่มีอินเทอร์เน็ตให้เขาส่งอีเมลล์ไปขอชื่อจากใคร มันเป็นปาฏิหาริย์ที่ยิ่งใหญ่ซึ่งมาพร้อมกับภาระอันใหญ่ยิ่ง เพราะทันทีที่แม่ของเขาฟื้นขึ้นมา หมอก็บอกว่าเธอคงมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่นาน และสั่งห้ามเด็ดขาดที่จะทำให้แม่ของเขาเสียใจแม้เพียงแต่น้อยนิด แล้ว ๘ เดือนที่ผ่านมาทุกอย่างก็เปลี่ยนแปลงไปแล้ว อเล็กซ์จะจัดการอย่างไร เพราะแม่ของเขาไม่เคยได้รับรู้เลย

- แม่ยังไม่รู้ว่าระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมที่แม่ศรัทธานั้นมันถูกทำลายไปพร้อมๆ กับกำแพงเบอร์ลินแล้ว

- แม่ยังไม่รู้ว่า ทุกอย่างในประเทศรวมไปถึงบ้านของแม่ได้เปลี่ยนไปเป็นแบบตะวันตกหมดแล้ว ธงผ้าสีแดง - สัญลักษณ์ของระบอบสังคมนิยมที่ประดับประดาอยู่ตามตึกใหญ่ๆ ได้ถูกเปลี่ยนเป็นป้ายผ้าสีแดงผืนใหญ่โชว์สัญลักษณ์ของเครื่องดื่มโคคาโคล่า

- แม่ยังไม่รู้ว่าทุกอย่างที่แม่ภาคภูมิใจได้หายไปหมดแล้ว แม้แต่อารีแอนน์ภรรยาลูกคนหนึ่งพี่สาวของอเล็กซ์ ก็เลิกเรียนรัฐศาสตร์ไปเป็นพนักงานขายเบอร์เกอร์จิสส์ แถมยังมีแฟนใหม่เป็นคนตะวันตกอีกด้วย และแม่ก็ยังไม่รู้ว่า อเล็กซ์เองก็มีแฟนแล้วเป็นพยาบาลที่มาคอยดูแลแม่อยู่ทุกวันนี้แหละ

อเล็กซ์ตัดสินใจก่อการปฏิวัติเพื่อทำให้ทุกอย่างในบ้านกลับมาเป็นประเทศสังคมนิยมอีกครั้งและรับแม่กลับมาอยู่ที่บ้าน ซึ่งก็น่าจะเป็นไปได้ด้วยดีเพราะแม่เดินไม่ได้ การปิดกั้นข่าวสารด้วยการหักเสาวิทยุทก็คงจะเพียงพอแต่ก็ไม่ใช่อย่างที่คิด เพราะแม่ของเขารบเร้าอยากจะดูทีวี เตือนดร็อนอเล็กซ์ที่ไม่สามารถครองบ่าสื่อโทรทัศน์ได้ จึงรวมหัวกันกับเพื่อนของเขาที่อยากเป็นนักสร้างหนัง ทหารายการเก่าๆ เอาจมาติดต่อใหม่ อัดวิดีโอหลอกให้แม่ของเขาดูอยู่ทุกวัน อเล็กซ์ทั้งจัดหาและทำตามใจแม่ของเขาทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นการจัดงานวันเกิดให้แม่ แล้วเชิญชวนเพื่อนบ้านมาร่วมยินดีโดยขอร้องให้ทุกคนปิดกั้นข่าวสารภายนอกไม่ให้แม่รู้ ซึ่งก็ผ่านความเห็นชอบด้วยดีจากคณะเพื่อนบ้านเพราะทุกคนต่างก็รักและห่วงใยแม่ของอเล็กซ์

ประเทศที่เขาสร้างให้แม่ดูจะสมบูรณ์ดีแล้ว บ้านของเขาจึงกลายเป็นสมาคมสังคมนิยมให้กับเพื่อนบ้านที่ขึ้นชอบระบอบการปกครองแบบเก่าได้แวะเวียนกันมาเยี่ยมเยือนสร้างบรรยากาศเดิมๆ ให้แม่ของเขาสุขใจอยู่เสมอจะมีก็เพียงเรื่องเดียวที่เขายังทำให้แม่ไม่ได้ นั่นก็คือ การหาแดงกวาดองรสชาติที่แม่โปรดปรานยี่ห้อ สปริวอลล์ เพราะดูเหมือนว่าทั้งประเทศนี้จะไม่มียีนค้าของสังคมนิยมอีกแล้ว มันถูกแทนที่ด้วยสินค้ามากมายหลายตาจากอีกฟากฝั่ง

แต่อเล็กซ์ก็ไม่เคยลดละความพยายาม จนกระทั่งเขาได้ไปเจอขวดเปล่าแดงกวาดองยี่ห้อที่ตามหามานานอย่างไม่ได้ตั้งใจที่ห้องของลาล่าแฟนสาว เขาจัดการปฏิรูปรวมข้าวอำนาจ ด้วยกรวยดัดใส่แดงกวาดองระบบทุนนิยมใส่เข้าไปในขวดสังคมนิยมให้แม่ของเขากิน จนทำให้วันนั้นเกิดปาฏิหาริย์ขึ้นอีกครั้ง ขณะที่แม่ของเขานอนกินแดงกวาดองอย่างมีความสุขโดยไม่รู้สึกรู้สิดเลยว่ามันไม่ใช่รสชาติของข้าวอำนาจเก่าที่เธอคุ้นเคย เธอหันไปเห็นหลานสาวลุกขึ้นหัดเดินเป็นครั้งแรก เธอดีใจจนผลอตัวลุกขึ้นเดินตามหลานไปด้วย...ใช่ เธอเดินได้แล้ว โลกของความเป็นจริงปรากฏขึ้นอยู่ตรงหน้าเธอแล้ว ภาพผู้คน รดรา จากฝั่งตะวันตก ภาพการเคลื่อนย้ายรูปปั้นของเลนินผ่านหน้าเธอไปเหมือนจะมาให้เธอ “กล่าวคำอำลา” สร้างความสับสนให้เธอเป็นอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่เกินกำลังของอเล็กซ์กับเพื่อนที่ตีไข่ใส่ข้าวสร้างรายการทีวีบิดเบือนความจริงให้เป็นสิ่งที่คลุมเครือสำหรับแม่ของเธอต่อไป

วาระสุดท้ายแห่งชีวิตของคริสติอานาใกล้มาถึงแล้ว เธอตัดสินใจบอกความลับเกี่ยวกับพ่อของอเล็กซ์ว่าแท้จริงแล้วพ่อก็รออยู่นานหลายปีที่จะให้แม่พาพวกเขาไปอยู่ด้วย แต่แม่ผิดเองที่ไม่กล้าพาลูกๆ ตามไป อเล็กซ์จึงออกไปตามพ่อกลับมาสร้างบรรยากาศครอบครัวแบบเดิมๆ อีกครั้ง พร้อมกับผลิตรายการทีวีฉลองวันชาติแสดงความรุ่งเรืองของระบบสังคมนิยมให้แม่ของเขาดู แต่เธอไม่ได้สนใจดูรายการทีวีนั้น เพราะเธอก็น่าจะรู้ความจริงทั้งหมดแล้วจากลาล่าแฟนของลูกชาย ...แน่นอนเธอเสียใจแต่ก็คงแค่เพียงเสียดายเวลาที่เท่านั้น ความสุขที่ยิ่งใหญ่กว่าก็เข้ามาแทนที่ ความสุขที่ไม่ได้เกิดจากภาพความรุ่งเรืองของประเทศที่เธอศรัทธา แต่มันเป็นความสุขอย่างแท้จริงที่เกิดจากความรักในประเทศที่ลูกของเธอสร้างให้ มันเป็นประเทศที่หล่อเลี้ยงชีวิตของเธอด้วยสายใยของความรักความอบอุ่นจากลูกๆ และครอบครัว รวมไปถึงเพื่อนบ้านในสังคมเล็กๆ ของเธอจนลมหายใจสุดท้าย

“แม่อยากให้เราไปอยู่รัฐไปตามสายลมซึ่งเป็นสิ่งต้องห้าม ในประเทศเยอรมันทั้งตกและออก แต่เราไม่สนใจ”

“ประเทศที่แม่จากไป ประเทศที่แม่เชื่อมั่นประเทศที่หล่อเลี้ยงให้แม่มีชีวิตอยู่... คือประเทศที่ไม่เคยมีอยู่จริง...แต่ในความทรงจำของผม มันคือประเทศที่แม่จะนึกถึงแม่ตลอดไป”

ก็ละม้ายคล้ายคลึงคล้ายคลากับบ้านเมืองเราเหมือนกันนะครับกับหนังเรื่องนี้ พ่อชอบเสรีภาพแบบทุนนิยม แม่ชอบความเสมอภาคแบบสังคมนิยม ลูกสาวยังก็ได้ ส่วนลูกชายก็เริ่มกินเกาหลีกับแม่ เจริญรอยตามพ่อและออกร่วมเดินขบวนเพื่อเรียกร้องหาเสรีภาพ ... แต่พ่อได้มาจริงๆ เขากลับไม่ได้ใส่ใจหรือมีความสุขกับมันนัก และยังพยายามทำให้ทุกอย่างกลับมาเป็นเหมือนเดิมอีกครั้ง เพราะเขาคงรู้แล้วว่ายังมีสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่า ก็น่าจะคล้ายกับเราๆ ท่านๆ ในขณะนี้ที่สังคมของเราถูกแบ่งแยกออกเป็นหลายฝั่งหลายฝ่าย บางคนชอบข้าวนี้ บางคนชอบข้าวนี้ ต่างคนก็ต่างจิตต่างใจกันไป จะไปบังคับกันหรือเหมารวมว่าคนที่ไม่ชอบเหมือนเราจะต้องเป็นศัตรูกับเรา ก็คงจะไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้องแน่ ไม่ว่าจะฝ่ายไหนหรือข้าวไหนจะได้เข้ามาพาประเทศ มันก็คงเป็นเพียงแค่การเปลี่ยนรสชาติเหมือนกับแดงกวาดองใหม่ในขวดเท่านั้นแหละ ไม่มีอะไรมาทำให้ความเป็นไทยของเราเปลี่ยนแปลงไปได้ ไทยคงเป็นไทยอยู่เสมอ พ่อเถาะครับกับการแบ่งแยก เพราะไม่ว่าบ้านเมืองจะถูกนำพาไปในทิศทางใด เราก็ยังต้องไปด้วยกัน ยังต้องอยู่ในสังคมเดียวกันและอยู่ในชาติที่มีจุดศูนย์รวมเดียวกัน

“ใช่...การเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่พวกเราไม่ควรละเลย แต่ก็ไม่ควรเกินเลย เชื้อเถาะครับว่า...ในชีวิตเรายังมีสิ่งที่สำคัญและแท้จริงยิ่งกว่าสิ่งนี้อีกมากมาย”